

להקהיל קהילות. שבת קודש קורא לנו. נכון מאד, אכשר דרא, יש המון שיעורים בהלכות שבת לכל הגילאים ולכל הרמות. יהודים יקרים מממנים ספרי הלכות שבת כדי להקל על בחורי החמד ללמוד הלכות שבת. אבל, שומה עלינו לזכור שחז"ל אמרו, אלמלא ישראל משמרים שתי שבתות מיד נגאלים. לכן, היות שישנם דיעות שונות באשר שבת אחת שמרו כבר עוד במדבר, כמבואר בפרשת וישלח, וישבתו העם ביום השביעי, אי לכך נשארה לנו עוד שבת אחת לשמור כדי לזכות לגאולה שלימה. שזה מחייב כל יהודי שומר תורה ומצוות לקרב יהודי אחד לכדי שמירת שבת קודש. מה שבטוח, שהתנהגות שלנו חייבת להיות התנהגות שלא ידחה יהודי מהרצון לשמור שבת קודש. חייב להיות שלא נבעיר אש של מחלוקת במושבותינו, בבתי הכנסיות שלנו ובבתי מדרשים שלנו ביום השבת. זה לא בדיוק תורה מן השמיים מי יטפל לנו בתאורה ברחובות או באסיפת הזבל. לעבור על עוון מחלוקת, לשון הרע ורכילות זולה לא שווה את התוצאה. לכן זה מחייב אותנו בהתנהגות שמקדשת שם שמיים. רק כך נגיע לתכלית שכל עם ישראל יתאחד מסביב לשמירת שבת כהלכתה. איך עושים זאת, יש ללמוד ממחצית השקל. לרשום בפנינו שיהודי יחיד נחשב לחצי. חז"ל אומרים על מי שלומד לבד, טיפש. כי כאשר אין מי בסביבה שיוכל לשאול, להדריך, לבדוק האם לומד בסברא ישרה, האם מה שלומד זה תורת אמת, אזי הוא נהיה טיפש. לכן יש ללמוד בחברותא. ולא סתם בחברותא, בעל הטורים כותב לגבי הכרובים, ופניהם איש אל אחיו, כלומדי תורה שפונים אחד כלפי חברו. לראות את הבעת הפנים. לראות את הקמטים במצח. ככה לומדים. ככה יש את "זאת זהב בסופה". כאשר ננהג בענווה אמיתית, נלמד לכבד איש את רעהו. נייקר את שבת קודש. לא נבער אש של שום מחלוקת באף בית כנסת ביום השבת, אזי ינהרו רבבות אלפי ישראל לשמור שבת קודש כהלכתה. ונזכה לשקול את שקלינו בבית נכון ונישא והשי"ת יברכינו בשלום, מלך א-ל רם ונישא.

וביום השביעי יהיה לכם קדש, ולא תעשו בו אפילו מלאכת המשכן: כל העושה בו מלאכה יומת, אף על פי שהיא מלאכת מצוה: הספורנו מסביר לנו באר היטיב את יסודה של שבת. זה לא עובד על פי השכל שלך. דבר מצוה, חשוב מאד, אבל, אינה דוחה שבת. משכנו / מקדשו של השי"ת היא מרכז של הפעילות של עם ישראל. אכן, תוך כדי עבודת השי"ת יעשו דברים שליחיד ייחשב חילול שבת, במקדשו זה נחשב עבודת השי"ת. מכל מקום, שבת שהיא החותמת של עם ישראל בברית עם הקב"ה חייב להשמר מכל משמר בפרט בייסוד הבית ובהבנותו. מאחר ששבת היא יסוד הדת. הנה מה שרבינו בחיי מוסף בנדון "כל העושה בו מלאכה יומת. וסמך ליה לא תזערו אש ככל מוסבותיכם, יתכן לפרש כי כתובים אלה להזהיר על המלאכה

ולחסור אותה בשבת, אמר תחלה כל העושה בו מלאכה יומת כלומר מלאכת המשכן, ועל זה לא אמר כל מלאכה כמשפט התורה והכתובים בענין השבת, ואחר כן הזכיר והזהיר לדורות לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת והוא כאלו אמר לא תעשו כל מלאכה בכל מושבותיכם וכלל כל המלאכות במלאכת אש כי בידוע שרוב המלאכות שבני אדם מתעסקין בהם אינם אלא ע"י האש כי האש סבתם ועקרם, ולכך תקנו לנו רז"ל במלות הבדלה במוצאי שבת שהוא תחלת היתר המלאכות לצדך על האש בורא מאורי האש לפי שהאש תחלת המלאכות במעשה בראשית וכענין שכתוב ביום ראשון ויהי אור, והנה ד' ברכות הבדלה ראומות שם לכל משכיל, ברכת היין רמוזה היא בפסוק בראשית במלת הארץ שהוא הגן וגפן בגן והוא היין המשומר בענביו משפת ימי בראשית, ברכת עלי בשמים רמוזה במלת ורוח אלהים כי הריח באמצעות הרוח והוא האויר שישאף האדם האויר ויכניס אותו בחוטמו, ועוד ממה שידוע כי הרוחות מניעות הריח, מאורי האש נאמר יהי אור, המבדיל בין קדש לחול שנאמר ויבדל אלהים בין האור ובין החשך והבן זה". שבת היא למעשה יסוד, סוד וקיום הבריאה. לבן יש לשמרה ולהגן עליה בבואה ובצאתה. להפרידה משאר ימות השבוע, מידי שבוע, כדי לחזק קדושתה. שמא תאמרו הרי ישנם כל מיני מעשה פטור, במקלקל. בא הרשב"ם להבהיא "לא תבערו אש, אף על פי שהבדלה בעלמה היא הקולל על הרוח, מכל מקום בהיותה כלי לכל המלאכות או לרובן היא אסורה בשבת", הוי אומר, שמירת שבת היא מלאכת מחשבת. מה הפועל יוצא של המעשה העכשווי. ברגע שזה לשום צורך הוי אומר שיש באן חילון וחילול שבת. לבן, נקדש את השבת במקהלותינו, נקדשה על הגפן. נזכור שעצם קיומנו בזכות שבת, שאדם הראשון לא נהרג בזכות שבת. ממילא עלינו לקדשה מבואה ועד צאתה.

לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. ויאמר. אמר הקב"ה אור שלי; פי' של גיהנום; שובת בשבילכם; גם אור שלכם יהא שובת, השבת, ויאמר, ר"ת וס"ת תורה לרמז שטיקור התורה בשבת כשאלם פנוי מעסקיו. הנה, רבינו בעל הטורים שם לב לייחודו של שבת. הקב"ה מכבה ביום השבת את האש הלוהטת של היצר הרע. כדי שנוכל לשבת בהיכלי עונג התורה ולהנות מממתק אור התורה. הנה, הקב"ה עשה הכל כדי שבשבת נוכל לקבוע עיתים וזמנים ללמוד ולהנות ממתיקות התורה, חייבים ללמוד מכאן שיש להקדיש בשבת כל רגע פנוי לגמוע כמה שיותר מזיו התורה.

והנשיאים הביאו את אבני הזהב. לפי שדרך הנשיא שמתגאה על העם כענין שכתוב במלך לבלתי רוס לבנו מאחיו, לכך הביאו הנשיאים אבנים שיהיו על לב אהרן כדי שיתכפרו על גובה לבם ולכך הזכיר בנדבתם ה"א הידיעה כלומר אבני הזהב ואבני המלוואים שחסרו ישראל, וכוונת הנשיאים היתה שיתנדבו הכל ראשונה למלאכת המשכן ושישלמו הם אחר כך מה שיחסרו כל ישראל, ואע"פ שהיתה כונתם לטובה נחשב להם לחטא ולחסרון לפי שהיו סומכין על הדבר הזה כי אולי היו ישראל מביאים האבנים ולא תשלם כונתם כי היו משלימין את הכל ולא יהיה לנשיאים חלק במלות המשכן ולכך תמלא והנשיאים חסר והנשאים כתיב, ומכאן עונש לכל שאפשר לו להיות מן הקודמים במלואה ואינו קודם ומפני זה נכתב שם בחסרון: ויש שפירש כי אבני הזהב ושאר הדברים צדק נס בלו לישראל וכדי שיהיה מלאכת המשכן נשלמת הביאום ענני כבוד לתוך אהלם של משה וזהו לשון והנשיאים הביאו מלשון מעלה נשיאים מקלה הארץ: רבינו בחיי מטיב להסביר, במקום הענוה, במקום שבו מוכח אפסיות האדם, שם הכל צריך להעשות מתוך ענוה, מתוך זריזות. כוונות טובות אין בהם די. אבל, דווקא מפני הרגשת הפספוס, דווקא מפני ההרגשה שכל היהודים השתתפו בהתלהבות והם טרם הביאו כלום, דווקא מפני כך, זכו שאבני המילואים היו זכים וטהורים, ראויים ללב אהרון ולהיות כלי לאורים

ותומים. ללמדינו, כאשר הדברים נוגעים לקודש ולמקודש, אין מקום לעצלות. הזריז נשבר. מה יעשה מי שהעצלות גברה עליו, לב נשבר ונדכה, הקב"ה מכבד מאד.

ראו קרא ה בשם בצלאל אמר משה ראו ותדקדקו בשמותם כי קרא ה בשם בצלאל כי לכתחילה קרא ה להם שמות המורים על שהם נבראו לכך שיהיו עסוקין במלאכת הקדש כי בצלאל הוא על שם אל רמז כי הוא יבנה המשכן והארון אשר בו הוא מדור לשכינה הבאה בכל קורתו כמ"ש יושב בסתר עליון בכל שדי יתלונן וכתוב בין שדי ילין פירשו רז"ל על שהיה הקב"ה ממלאם שכינתו בין שני צדי ארון ומבין שני הכרובים הסוככים בכנפיהם על פני הכפורת והסכך ענינו הכל כי המה היו כל אל כביכול וראיה שבכל מעשה המשכן כתיב ויעש ולא הזכיר בצלאל ואלו הארון כתיב ויעש בצלאל את הארון וכל זה ראיה שעל שם הארון הוא נקרא בצל אל בן אורי על שם אור התורה כי הוא יבנה מקום לתורה אור בן חור הורה שבדין הוא לקרבו אל המלאכה הקדושה הזאת יותר מזולתו יען כי חור אבי אביו מסר נפשו על מעשה העגל שגרם שבירת הלוחות כי לדעת רז"ל הרגו את חור למטה יהודה שנמשל לגור אריה והמקדש נקרא אריאל כארי זה שרחב מלפניו וקר מאחוריו כך המשכן היה רחב מלפניו וקר מאחוריו להורות שמקום השכינה אינו תלוי בהרחבת ידים כי השמים ושמי השמים לא יכללוהו אף כי הבית הזה ע"כ בחר הקב"ה לשכינתו מקום רר להורות שאינו נגבל בשום מקום ולכבוד ישראל ויתר על כבודו להתקומם במקום ומכל מקום בחר לו במקום רר ודי בזה הערה למשכילים: הוא ואהליאב שנקרא כך על שם כי הוא יבנה אהל מועד לאבינו שבשמים ועל שם זה נקרא בשם אהליאב בן אחיסמך כי שם מקום סמיכות האחים דהיינו השכינה עם ישראל כמ"ש למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך וכתוב אחותי רעייתי למטה דן שנמשל גם הוא לגור אריה שנאמר דן גור אריה על כן מן הראוי שיבנה האריאל ורמז ביהודה ודן לשני שמותיו יתברך ה אלהים שם של רחמים ושל דין אשר שתף הקב"ה ברוך הוא וברא בהם העולם כך משכן זה העשוי על תמונת כל העולמות נעשה על ידי יהודה אשר כל השם של רחמים כלול בשמו ועל ידי דן המורה על מדת הדין כי בשנים אלו ירר ה עולמו ובשנים אלו נעשה על תמונת העולם המשכן על ידי שבט דן ויהודה לכך נאמר ראו קרא ה בשם וסוד זה נכון וברור וכדי להדמות מכל וכל בנין המשכן אל בנין העולם כוה משה להכריז איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה וכל כך למה וכי עשו עבירה שהיו מביאים יותר מכדי הצורך לאל לפי שראה משה שציור בנין זה הוא תבנית בנין העולם בכללו וארז"ל כשברא הקב"ה העולם היה מרחיב והולך עד שגער בו הקדוש ברוך הוא ואמר לעולמו די כך כשראה משה שדבר זה הולך ומתרחב לאין תכלית גער בהם לאמר אל יעשו עוד מלאכה כי כך עשה הקב"ה ביצירת עולמו ומ"ש ויקחו מלפני משה י"א שמשה מפני החשד לא רצה להכניס הנדבה אל ביתו וחדריו לאל כשהונחה לפניו מסס לקחיה עושי המלאכה: דברי הכלי יקר מבארים לנו באר היטיב את עניין הצוות שהקב"ה בחר ומינה לבנות לו מדור בתחתונים. רק מי שהוא יודע שהוא בצילא דמהימנותא ומי שאהלי תורה הוא לו לאב, רק אלו אשר גבורת ארי להם לעשות רצון אביהם, רק הם יכונו לאמיתה של משכן העדות, עדות לישראל שהשכינה בתוכם. בתוך כל יהודי ויהודי.